

VISION FÖR CITY

ETT CITY I VÄRLDSKLASS

År 2030 är Stockholms City centrum i en miljonstad som är ett nav i den dynamiska Östersjöregionen. City är Stockholmsregionens centrum inte främst i kraft av sitt geografiska läge, utan genom att stadsdelen rymmer verksamheter som gör den till Sveriges politiska, ekonomiska och kulturella hjärta. Att Stockholm är Sveriges – och Skandinaviens – huvudstad är tydligt för alla som vistas i City: stadsdelen är en av norra Europas mest urbana miljöer. I City finns ett utbud av kultur, handel, evenemang och upplevelser som saknar motstycke i övriga Skandinavien. Människor från hela världen möts i ett City som både är stockholmarnas vardagsrum och säte för regering och riksdag, huvudkontor och nationalscener.

Stockholms City har år 2030 utvecklats genom ett långsiktigt och målmedvetet arbete i samarbete mellan medborgare, företag, fastighetsägare och myndigheter. Utvecklingen av City har byggt vidare på stadsdelens arv – präglad av kontinuerlig förändring och stadsbyggnadsideal i framkant. Bebyggelsen i City har genomgått ömsom varsamma, ömsom djärva förändringar, som har gjort Stockholm till ett internationellt skolexempel på framgångsrik vitalisering av stadskärnan. City har blivit en väsentlig del av varumärket Stockholm genom att stadsmiljön har vitaliserats och gjorts mer varierad med respekt för kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader på ett sätt som stärkt Stockholms skönhet och särart som storstad.

Medborgarnas City

City år 2030 skiljer sig från andra stadsdelar i Stockholm genom att det är en stadsdel som har en mångsidig lokal prägel. City är en stadsdel som tas i anspråk av alla de hundratusentals människor som dagligen vistas i, passerar, besöker, arbetar eller bor här. På så vis är stadsmiljön i City en angelägenhet för snart sagt alla. Det visar sig genom att stadsmiljön är präglad av en sådan blandning och mångfald att alla människor känner sig välkomna i City.

År 2030 gör City skäl för att med stolthet kallas stockholmarnas vardagsrum. De offentliga miljöerna är välskötta, attraktiva och trygga. Intensiva stadsrum med hög puls blandas med avskilda lugna oaser. Kontor och handel delar kvarter med bostäder och förskolor. Vatten och grönska finns inom gångavstånd i nästan alla delar av City.

Innovativt och växande City

City är år 2030 den självklara tyngdpunkten för Stockholms kunskapsintensiva näringsliv. De goda kommunikationerna till både världen och den omgivande regionen, närheten till vetenskapsklustret i Hagastaden och Albano samt Citys urbana kvaliteter gör att stadsdelen har en stark attraktionskraft på innovationsdrivna företag, liksom hotell, restauranger och besöksnäring. Regionförstoringen som följer av den utbyggda infrastrukturen stärker Citys strategiska läge.

Kreativitet och en vilja att pröva nya lösningar präglar stadsplaneringen i City år 2030, med följd att stadsdelens förtätning och utveckling är i framkant såväl lokalt som globalt. Världsledande tillgång till kollektivtrafik och tillämpning av banbrytande innovationer inom miljöteknik gör att City är ett internationellt föredöme för hållbar utveckling.

Mångsidigt och upplevelserikt City

År 2030 är City Stockholms mest mångfacetterade och blandade stadsdel, både vad avser de människor som vistas och verkar i stadsdelen och vilka verksamheter som bedrivs här. City präglas av mångfald, med olika verksamheter i olika delar av stadsdelen som gör att varje plats unika potential tas tillvara. Utbudet av bostäder och offentlig service är varierat, med en blandning av upplåtelseformer och tillgång till såväl förskolor som äldreboenden och bostäder för personer med funktionsnedsättning.

I synnerhet kulturverksamheter och evenemang i City uppvisar år 2030 en oöverträffad bredd. I City återspeglas Stockholms kulturella mångfald i mötet mellan människor och här finns såväl landets nationalscener som nyskapande grupper inom det fria kulturlivet, parallellt med ett vitalt restaurang- och nöjesliv. Inte minst vattnet och de offentliga rummen i City är viktiga arenor för turism, evenemang och upplevelser. Skiftande evenemang beroende på årstid gör att City är en spännande stadsdel också vintertid.

CITY 2030 – PROMENADSTADENS MITTPUNKT

År 2030 har Stockholms City utvecklats i en riktning som funktionsmässigt har upphävt de oönskade konsekvenserna av 1900-talets modernistiska stadsplanering. Funktions- och trafikseparering har successivt ersatts av en blandad stadsmiljö med den promenerande människan i fokus. Gångstråk har stärkts för att underlätta människors intuitiva sätt att röra sig i City. Bottenvåningar har öppnats mot gatan och fyllts med publika verksamheter.

Offentliga miljöer – Citys gator, parker och torg – har rustats upp och upplevs som tryggare och mer attraktiva. Miljö- och vistelsevärden har förbättrats.

City år 2030 är centrum i Promenadstaden – en tätare, mer sammankopplad och levande stad. City år 2030 är Stockholms och Sveriges främsta ansikte mot världen och en inbjudande första anhalt för besökare. City år 2030 är en stadsdel som med stolthet och förtjänst kan stå värd för såväl Nobel-festligheter som idrottsevenemang. City år 2030 rymmer mer än bara funktioner och byggnader, det förmedlar känslan av 2000-talets Stockholm – ett Stockholm i världsklass.

Cityområdets geografiska avgränsning i denna vision (överensstämmande med avgränsningen i översiktsplanen): Tegnérgatan, Birger Jarlsgatan, Humlegårdsgatan, Sibyllegatan, Nybroviken, Norrström och Klara sjö.

En vital urban miljö

City år 2030 är en av de mest attraktiva miljöerna i Stockholm att vistas i. Den intensiva pulsen, de inbjudande offentliga platserna, det mångfacetterade utbudet av aktiviteter, upplevelser och varor samt mångfalden av människor och miljöer ger en omisskännlig atmosfär av att vistas i en storstad i världsklass. Samtidigt finns, lika omisskännligt, Stockholms unika värden ständigt närvarande också i City: närheten till vattnet och grönskan, det dramatiska landskapet, de

Utvecklingsmål till år 2030:

- Stor funktionsblandning i det offentliga rummet och enskilda byggnader.
- Bättre vistelsevärden vid vattnet.
- Platser tas tillvara och utvecklas i samspel med omgivande stadsmiljöer och med tydlig identitet.
- Stärkta stråk och fler stråk skapar god tillgänglighet mellan platser.

historiska miljöerna, det småskaliga mitt i storstaden. I synnerhet har vattnet som offentligt rum tillvaratagits bättre med fler verksamheter som uppmuntrar till vistelse och rörelse utmed vattenfronten.

Detta har åstadkommit genom en omsorgsfull utveckling av City där fastighetsförädling, stadsplanering och arkitektur samt kultur och handel har samverkat för att stärka ett växande Stockholms identitet. Nyckelorden för denna utveckling har varit en balanserad funktionsblandning. Omvandlingen av City har inte tagit sig fysiska uttryck så mycket som funktionella: blandade funktioner i bebyggelsen, med arbetsplatser, bostäder och utåtriktad verksamhet i gatuplan har varit det främsta riktmärket.

En trygg och levande stadskärna

City upplevs år 2030 som en trygg stadsmiljö genom att det offentliga rummets attraktivitet har förstärkts. Näringsidkare, fastighetsägare och myndigheter samverkar för bra belysning, effektiv städning, överblickbara gaturum, öppna bottenvåningar och god polisnärvaro som bidrar till en stadsmiljö som lockar olika slags människor alla tider på dygnet. Fler kvällsöppna verksamheter som teatrar, biografer och caféer utgör komplement till Citys övriga natt- och nöjesliv. Tillsammans med fler människor i rörelse, fler attraktiva gångstråk samt fler bostäder och hotell har det bidragit till en större nattbefolkning och minskad ödslighet och otrygghet.

Ett ökat utbud av offentlig service som förskolor, skolor, äldreboenden och bostäder för personer med funktionsnedsättning bidrar till den varierade och levande stadsmiljön. Servicen, som präglas av kvalitet, mångfald och valfrihet, nyttjas av såväl boende som arbetande i stadsdelen. Särskilt miljöer och aktiviteter för barn skapar stora kvalitativa värden i City.

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Attraktivt och aktiverat offentligt rum.*
- *Fler verksamheter på dygnets olika timmar och större mängd nattbefolkning.*
- *Utbyggd offentlig service och fler miljöer för barn och ungdomar.*

Europeiskt nav för näringsliv och handel

År 2030 är City centrum för betydande delar av europeiskt näringsliv. En blandad stadsmiljö, hållbar stadsutveckling och god tillgång på moderna kontorslokaler gör att City har en unik koncentration av kvalificerade verksamheter inom näringslivet. Fastighetsbeståndet i stadsdelen har dock förändrats så att fler kvarter inrymmer både arbetsplatser och bostäder och färre domineras uteslutande av kontorsbebyggelse.

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Fler arbetsplatser, men mer blandat med bostäder och/eller hotell samt med bibehållen eller ökad andel boende i relation till andel arbetande befolkning.*
- *Fler hotell, särskilt där bostäder inte är möjligt.*
- *Fler alternativa handelsstråk och breddat utbud av handel.*

En god tillgång på hotell, goda kommunikationer samt närhet till många sevärdheter och attraktiva stadsmiljöer har gjort City till den naturliga utgångspunkten för turism i Stockholm. Det ökade antalet hotell bidrar både till besöksnäringen och till en större nattbefolkning i lägen där permanentbostäder är mindre lämpliga.

Bättre kollektiva förbindelser och en större befolkning i regionen har stärkt City som central plats för handel och kommersiella verksamheter. Genom att alternativ till huvudstråken i City har skapats har utbudet inom handeln breddats och flödena av människor har skapat underlag för fler nischade verksamheter, såväl i kluster som i stråk. Cityhandeln är berikande såväl för boende och besökande som för stadslivet i stort därför att den har en bredd som saknar motstycke i övriga Skandinavien.

En stadsdel med viktiga kulturverksamheter

År 2030 har City en stärkt ställning som plats för många viktiga och högkvalitativa kulturverksamheter. Inte minst tillkomsten av nya kulturverksamheter bidrar till nya målpunkter i stadsdelen. Kulturen tar en större plats

i det offentliga rummet och bidrar till att aktivera det, såväl genom evenemang och aktiviteter i stadsrummet, som genom att institutionsbyggnaderna blivit mer tillgängliga genom restauranger och caféer. En ökad tillgänglighet, större mångfald och mer flexibla öppettider inom kulturverksamheterna bidrar till en mer blandad

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Ökad tillgänglighet till kultur i det offentliga rummet och på olika tider.*
- *Ett brett och varierat utbud av kulturella verksamheter.*

befolkning av City olika tider på dygnet. Vårt rika föreningsliv och det ideella engagemanget i det civila samhället är viktiga delar av verksamheten i City.

En tillgänglig regionkärna

Många stadsdelar har år 2030 omvandlats för att bättre svara upp mot begreppet Promenadstaden, ett sammanbindande gatunät med minskade barriärer och bättre kopplingar mellan stadens olika delar. City utgör inte något undantag. Citybanans färdigställande har förstärkt Citys strategiska läge i regionen 2030 och Förbifart Stockholm, östlig förbindelse samt kollektiva tvärförbindelser med välfungerande omstigningspunkter har bidragit till att avlasta City från genomfartstrafik.

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Prioritering av kapacitetsstarka trafikslag.*
- *Nya och förbättrade stråk för i synnerhet fotgängare och cyklister.*
- *Bättre framkomlighet och fler parkeringsmöjligheter för cyklister.*
- *Rationaliserad och samordnad varudistribution.*

En tydlig prioritering av trafikslagen i City har medfört att fotgängare, cyklister och kollektivtrafik åtnjuter god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet. Utrymmet på huvudgatorna prioriteras i första hand för rörlig trafik snarare än parkering och angöring. Kollektivtrafiken är attraktiv genom god pålitlighet och attraktiva offentliga miljöer. Nya och förbättrade stråk för fotgängare och cyklister kompletterar huvudstråken och bidrar till att aktivera gaturummet runt om i stadsdelen. Cykelpendlare underlättas genom goda parkeringsmöjligheter, i synnerhet nära kollektivtrafikknutpunkter. Handeln och näringsverksamheterna har en rationell och pålitlig varuförsörjning genom samdistribution och bättre nyttjande av Citys logistiska infrastruktur.

Ett grönare City med fler bostäder

År 2030 är City en hållbar stadsmiljö präglad av innovativt miljötänkande. Nya byggnader uppfyller högt ställda krav på miljöklassning och energieffektivitet och också många äldre byggnader har genomgått miljöförbättrande ombyggnationer. En bred palett av åtgärder och nya lösningar

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Ett miljömässigt hållbart fastighetsbestånd.*
- *Bättre luftkvalitet och minskat buller skapar förutsättningar för fler bostäder och mer stadsliv i gaturummet.*
- *Attraktiva och välbesökta grönytor samt fler gröna inslag i stadsbilden.*
- *Fler bostäder, planerade ur ett hälsoperspektiv.*

har lett till en förbättrad luftkvalitet och minskat buller, särskilt utmed bostadsstråk. Grönområdena i stadsdelen har rustats upp och gjorts mer attraktiva och fler ytor präglas av gröna inslag.

Stadsdelens nattbefolkning har ökat genom att nya bostäder har tillkommit. Nya bostäder har i huvudsak byggts i större sammanhängande volymer och så att de är tydligt märkbara i stadsmiljön på gatunivå. Tillkomsten av nya bostäder har planerats utifrån ett helhetsperspektiv, så att bostäder har byggts på platser där de samspelar väl med andra intressen som evenemang och nattliv.

Stockholms mest föränderliga stadsdel

City är i kraft av sin inneboende dynamik Stockholms mest föränderliga stadsdel och har fram till 2030 utvecklats med kunskap om dess kulturhistoriska värden. En balanserad förnyelse och förtätning av City har gjorts medvetet ur ett helhetsperspektiv, med höga krav på arkitektonisk kvalitet.

Utvecklingsmål till år 2030:

- *Kvalitetsgrepp om ökad och, i förekommande fall, högre bebyggelse.*
- *Stadsutveckling med kunskap om kulturhistoriska värden.*

VÄGEN TILL VISIONEN

Projektorganisation för stadsutvecklingsområdet City

Denna vision utgör målbilden för Citys utveckling de kommande decennierna. För att nå visionen krävs att staden arbetar samlat med City som ett stadsutvecklingsområde. För det fortsatta arbetet innebär det att flera av stadens nämnder ska ingå i en projektorganisation för City som stadsutvecklingsområde. Samordningsansvaret för City vilar på en av de ingående nämnderna, exploateringsnämnden, för att skapa en tydlig kontaktyta gentemot övriga parter. Projektgruppen ska rapportera till en styrgrupp, sammansatt av representanter för de i projektgruppen ingående nämnderna samt kommunstyrelsen. Den första fasen efter visionens antagande är att styrgruppen fastställer en handlingsplan/projektplan för projektgruppens arbete, som bryter ned och prioriterar visionens målsättningar och fastställer kriterier för uppföljning.

Evidensbaserat arbetssätt med internationell utblick

Kännetecknande för City är dock att det inte är ett vanligt stadsutvecklingsområde i och med att det är en befintlig stadsmiljö samt att stadens rådighet och roll är mer

begränsade än i andra stadsutvecklingsområden. Det innebär sannolikt utmaningar av annan karaktär än i andra stadsutvecklingsområden i staden. Samtidigt innebär det också en fördel i att betydande erfarenheter av att revitalisera stadskärnor redan har gjorts på många ställen i världen. En viktig del i stadens arbete med stadsutvecklingsområdet City är därför att det är evidensbaserat, med internationella erfarenheter som underlag, med påvisat verksamma åtgärder för att nå målen.

Planering av sammanhängande platser

En annan viktig del i tillvägagångssättet för City som stadsutvecklingsområde är att gå från att planera enskilda byggnaders utveckling till att planera för större eller mindre delområden. Det är i sambanden mellan enskilda byggnader och deras mellanrum som nyckeln till att utveckla en viss plats återfinns. Vikten av att arbeta platsorienterat förstärks av att City, så som det avgränsas i denna vision, är väldigt varierande i sina olika delar. Olika platser inom området har drastiskt olika förutsättningar. Det är därför väsentligt för visionens framgång att staden använder sig

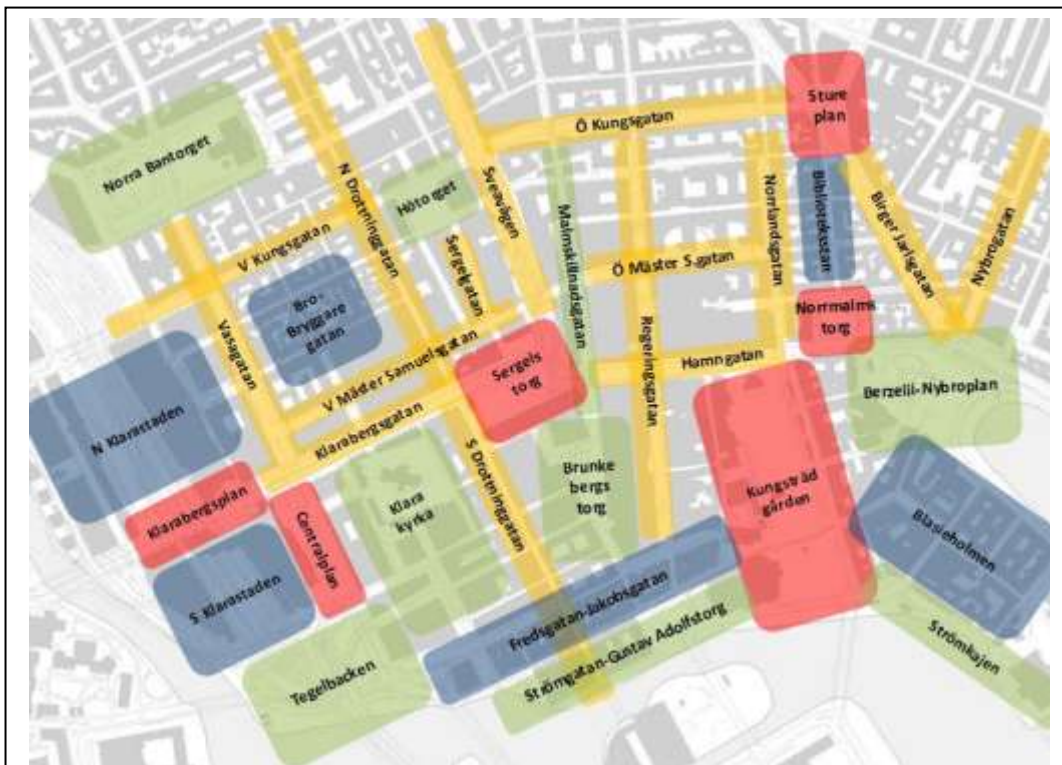
av ett tillvägagångssätt där varje plats specifika egenskaper kartläggs och planeringen sedan inriktas på att ta tillvara på dessa förutsättningar. Det är ett tillvägagångssätt som generellt kan antas innebära att platser, ofta sannolikt med tämligen

ringa insatser, utvecklas utifrån orealiserad potential snarare än att de omvandlas radikalt.

Samordning av intressenter kring platser

I arbetet med att utveckla Citys offentliga platser har staden en nyckelroll, inte endast i sin egenskap av planmyndighet eller markägare, utan också som samordnare. Staden ska aktivt, kring varje plats som planeras, involvera övriga intressenter etablerade kring platsen, för att skapa synergier kring platsens utveckling. Så kallade Business Improvement Districts (BID) enligt internationell förlaga kan tjäna som inspiration för denna typ av metod.

Geografiska delområden i City kring vilka det kan vara lämpligt att samverka för utveckling.